

Ο Ρ Ο Ι Ε Ξ Α Τ Τ Ι Κ Η Σ

Ἀποτίμημα προικός. 1 (Πί ν. 91 α). Εὐρέθη εἰς Μυρρινοῦντα (Μερέντα) τῷ 1959, ἐντὸς ἀγροῦ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου. Λίθος χρώματος ἐρυθροῦ (ὕψ. 0.25, πλάτ. 0.46-0.54, πάχ. 0.26, ὕψ. γραμμ. 0.01-0.03), οὐχὶ καλῶς κατεργασμένος, ἑλλειπῆς δεξιᾶ. Ὁ ὄρος εἶναι λαξευμένος εἰς τὸ κάτω μέρος καὶ καθ' ὄλον τὸ πλάτος τῆς προσθίας ἐπιφανείας αὐτοῦ ὑπάρχει ἐγκοπὴ πρὸς τὰ ἔσω (0.015) διὰ νὰ γομποῦται εἰς τὴν βᾶσιν.

Ὅρος
χωρίου προ
κός ΧΡ—ΛΛΗΣ—
Μενάλκου Σφ[ηττίου]
θυγατρὶ ΧΡ
(κενὸν 0.075)

Ὁ 3ος στίχος πιθανὸν ἀπεξέσθη καὶ διὰ τοῦτο καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ὀνόματος τῆς θυγατρὸς. Τὸ ὄνομα *Μενάλκης* ἀπαντᾷ εἰς τὴν γενικὴν ὡς *Μενάλκου* εἰς ὄρον τῶν ἀρχῶν τοῦ 2^{ου} αἰ. π.Χ. (IG II² 2660). Ἀντιθέτως πρὸς τὰ γνωστὰ παρόμοια κείμενα ἐλλείπει ὁ ὄρος «ἀποτίμημα»¹, ἔχομεν δηλ. *ὄρος χωρίου προικός* καὶ δήλωσιν τοῦ ποσοῦ ἀριθμητικῶς. Ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων δύναται νὰ χρονολογηθῇ εἰς τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 4^{ου} αἰ. π.Χ.

2. (Πί ν. 91 β). Εὐρέθη ἐντὸς ἀγροῦ παρὰ τὴν πρὸς Βραυρῶνα ὁδὸν πλησίον τοῦ Φραγκικοῦ Πύργου ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεν. Διευθυντοῦ Ἀρχαιοτήτων Ἰωάν. Παπαδημητρίου κατὰ Μάϊον 1961. Ὅρος ἐξ ἀσβεστολίθου (ὕψ. 0.33, πλάτ. 0.60-0.68, πάχ. 0.20 περίπου· ὕψ. γραμμ. 0.01-0.027).

[ἐπι] Π[λει]σταίνου ἄρχ[οντος]
ὄρο[ς] χωρίου καὶ οἰκίας ΤΗΣΠΙΤΩΙ—
ἔ—ῶ. ἀποτετιμημένων εἰς τὴν
[προῖ]κα Νικοστράτει Ἡρακλείτου
ἐκ Κεραμέων θυγατρὶ ΧΡ

Στ. 1. ἡ σφριζομένη κεραία εἶναι κατὰ τι βραχυτέρα τῶν γραμμάτων τῆς αὐτῆς σειρᾶς, ἄρα εἶναι τὸ τέλος τοῦ Π καὶ ἀνήκει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἄρχοντος. Ἡ πρόθεσις *ἐπι* ἢ *ἐξεῖ-*

1. Πρβλ. John V. A. Fine, *Horoi*, εἰς *Hesperia Suppl. IX* (1951) σ. 118, σημ. 20, ἔνθα ἀναφέρει ὅτι εἰς IG II², 2666 καὶ 2670, ὡς καὶ εἰς δύο ὑπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον δημοσιευομένους ὄρους (κεφ. I, ἀριθ. 7 καὶ 8), οὐδόλως ἀναφέρεται ὁ ὄρος «ἀποτίμημα» ἢ ἄλλος σχετικὸς πρὸς αὐτὸν (βλ. κατωτέρω σημ. 5).

χεν ὀλίγον ἀριστερὰ ἢ παρελείφθη, ὡς εἰς τὸν IG II², 2630 δημοσιευθέντα ὄρον. Διὰ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος ὡς *Πλεισταίνου* (PA 11863 — *Πλεισταίνος Σωκλέους Κεφαλῆθεν*) ἔχομεν ἀκριβῶς τὴν χρονολόγησιν τοῦ ὄρου εἰς τὸ ἔτος 141/40 π.Χ.². Πρὸς τὴν χρονολόγησιν ταύτην συμφωνεῖ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων.

Στ. 2-3. οἱ[κ]ίας ΤΗΣΠΙΤΩΙ 4-5 / ἀποτετιμημένων. Μία ἀποκατάστασις ὡς οἱ[κ]ίας τῆς <ἐ>πὶ τῶι [χωρίῳ]ι θὰ ἦτο ἐφικτή, ἐὰν εἰς ἓν μικρὸν τεμάχιον ὄρου δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ Fine δὲν ἀνεγράφετο εἰς τὸν 2ον στίχον: ΣΤΗΣΠΙ³. Τοῦτο ἐμβάλλει εἰς σκέψεις, ὅτι πρόκειται περὶ ἑνὸς ἀγνώστου μέχρι σήμερον τύπου ἢ φράσεως τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ ἀποτίμημα προικὸς ὄρων.

Στ. 3-4. εἰς τὴν [προί]κα⁴. Ἐτέθη ἀντὶ τοῦ ἐν προικὶ καὶ ὁ ἀνωτέρω ὄρος ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ ἐν IG II², 2673 καὶ τοῦ ἐκ Νάξου προερχομένου εἰς IG XII Suppl. σ. 104, ἀριθ. 195 τὰ μόνα γνωστὰ παραδείγματα, ἅτινα ἐμφανίζουσι παραλλαγὴν τοῦ συνήθους τύπου ὄρος χωρίου, οἰκίας, κλπ., ἀποτίμημα προικὸς εἰς ὄρος οἰκίας ἐν προικὶ ἀποτετιμημένης⁵.

Ὡς εἴπομεν, ὁ ἀνωτέρω ὄρος χρονολογεῖται εἰς τὸ ἔτος 141/40 καὶ εἶναι ὁ νεώτερος ὄρος ὑποθήκης ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστών.

Μετὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ὄρου αὐτοῦ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν μετὰ βεβαιότητος, ὅτι οἱ ὄροι ὑποθήκης οἱ ἀναγράφοντες τὸ ὄνομα τοῦ ἄρχοντος ἀπαντῶσι μέχρι τοῦλάχιστον τοῦ 141/40 καὶ οὐδόλως ἐξέλιπον κατὰ τὸ ἀ΄ ἡμισυ τοῦ 3^{ου} αἰ. π.Χ.⁶, ὡς ἐπιστεῦετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νεωτέρου ἐξ αὐτῶν, χρονολογηθέντος ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος Λυκεύου⁷.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τοὺς ὄρους ὑποθήκης ἐν γενεῖ, οἱ ὅποιοι ἐτοποθετοῦντο μόλις μέχρι τῶν μέσων τοῦ 2^{ου} αἰ. π.Χ.⁸, ἡ ἀκριβὴς χρονολογία (141/40) τοῦ ἀνωτέρω ἐκ Βραυρῶνος ὄρου ἔχει καὶ κατὰ τοῦτο ἰδιαιτέραν σημασίαν. Πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ W. S. Ferguson τὸ πρῶτον διατυπωθεῖσα χρονολόγησις τῶν ὄρων⁹ ὡς πρὸς τὸ κατώτατον ὄριον αὐτῆς. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος *Χαρίου* (168/7)

2. B. D. Meritt, *The Athenian Year*, 1961, σ. 237.

3. Πρβλ. John V. A. Fine, ἔ.ἀ., ἀριθ. 33, εἰκ. 6. Ὁ Fine ἀμφιβάλλει ἐὰν τὸ τελευταῖον γράμμα εἶναι Π ἢ Γ.

4. Δὲν ἀπαντᾷ ἀλλαχοῦ· συμφωνεῖ δὲ πρὸς τὴν χρονολογίαν τοῦ ὄρου μετὰ τὸ ἀ΄ ἡμ. τοῦ 2ου αἰ. π.Χ. *Νικοστράτι*, ἡ χρῆσις τοῦ εἰ ἀντὶ ἡι εἰς τὴν δοτικὴν τοῦ ὀνόματος εἶναι συχὴ εἰς τὸν 4ον αἰ. ἡδη.

5. Πρβλ. Fine, ἔ.ἀ., σ. 118, σημ. 22· εἶναι δὲ πιθανωτάτη ἡ ὑπ' αὐτοῦ διατυπωμένη ἐκδοχὴ, ὅτι οἱ ὄροι οὗτοι ἀναφέρονται μᾶλλον εἰς «*τίμησιν ἐν προικί*», ἢ τοι ἐκτίμησιν τῆς προικὸς — ὅλης ἢ ἐν μέρει — παρὰ εἰς τὸ «*ἀποτίμημα προικὸς*», ἢ τοι εἰς τὴν ἐναντι τῆς προικὸς παρεχομένην ἐγγύησιν. Πλὴν ὅμως εἶναι σχεδὸν βέβαιον ὅτι «*τίμησιν ἐν προικί*» δηλοῦσιν οἱ ὄροι ἐκεῖνοι, ἐν οἷς παραλείπεται πᾶσα σχετικὴ φράσις πρὸς τὸ ἀποτίμημα, ὡς ὁ J. V. A. Fine προτείνει (πρβλ. ἔ.ἀ., σημ. 20)· εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ἀνήκει καὶ ὁ ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 1 δημοσιευόμενος ὄρος ἐκ Μερέντας.

6. Πρβλ. J. V. A. Fine, ἔ.ἀ., σ. 48-49 καὶ 52-53 διὰ τὴν χρονολόγησιν τῶν μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος ὄρων ἀπὸ 363/2-259/8 περίπου.

7. Werner Peek εἰς AM LXVII (1942) σ. 36-37, ἀριθ. 43.

8. Fine, ἔ.ἀ., σ. 48-49 καὶ 54.

9. W. S. Ferguson, *Klio*, XI, σ. 265-276. S. Dow καὶ A. H. Travis, εἰς *Hesperia* XII (1943) σ. 144-165. J. V. A. Fine, ἔ.ἀ., σ. 48-49 καὶ 52-53.

εἰς τὸν ἐπανελημμένως ἐν Hesperia¹⁰ δημοσιευθέντα ὄρον ὑποθήκης οὐδόλως προσκόπτει πλέον χρονολογικῶς.

Προᾶσις ἐπὶ λύσει. (Πίν. 91 γ). Εὑρέθη κατὰ τὰς ἐν Βραυρωνί ἀνασκαφάς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας Ἰωαν. Παπαδημητρίου καὶ δὴ εἰς τὸ ἀνατολικὸν σκέλος τῆς Στοᾶς τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1961. Μικρὸν τεμάχιον σχιστολίθου πανταχόθεν ἑλλιπές (ὑψ. 0.156, πλάτ. 0.15, πάχ. 0.024· ὑψ. γραμμ. 0.014-0.024).

---- } II

[πεπραμ]ένω[ν

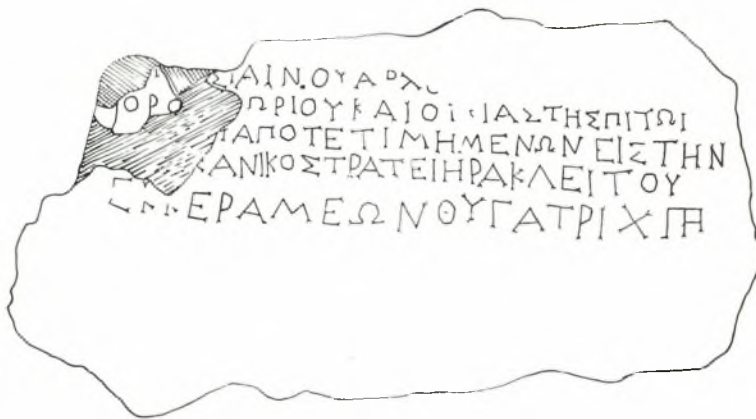
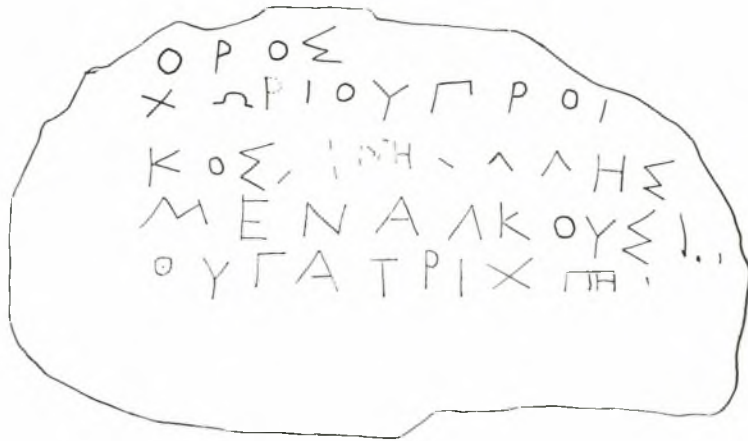
ἐπὶ λύσει

ΓΔΔ

Ἐκ τῶν ὀλίγων διασωθέντων γραμμάτων δύναται νὰ χρονολογηθῆ εἰς τὸν 3^{ον} αἰ. π.Χ.

NTINA ΠΕΠΠΑ — ΔΕΛΜΟΥΖΟΥ

10. B. D. Meritt, *Hesperia* III (1934) σ. 65, ἀριθ. 57. A. E. Raubitschek, *αὐτόθι*, XI (1942) σ. 313. S. Dow καὶ A. H. Travis, *αὐτόθι*, XII (1943) σ. 163 – 164. J. V. A. Fine, *αὐτόθι*, Suppl., IX (1951) σ. 26 – 27.

α-β. Σχέδια βάσει εκτύπου των υπ' αριθ. Ια και Ιβ όρων, γ. Φωτογραφία του υπ' αριθ. ΙΙ τεμαχίου όρου
(Σχέδια και φωτογραφία κ. Λέλας Κανελλοπούλου)